

بهناوی خودای بهخشندهو میهرهبان

بهناوی گەلهو

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پشت به حۆكمى بىرگەى (١) لە ماددەى (٥٦) ياسايى ژمارە (١)ى سالى ١٩٩٢ى
ھەموار کراوو، لەسەر داواى ژمارەي ياسايى ئەندامانى پەرلەمان، پەرلەمانی کوردستان - عێراق
لە دانيشتنى ئاسايى ژمارە (٤)ى رۆژى ٢٠١١/٤/٦ بىيارى دەرچوواندى ئەم ياسايەى دا:

ياسايى ژمارە (١)ى سالى ٢٠١١

ياسايى رىكخراوه ناخکومىه کان لە ھەریمی کوردستان - عێراقدا

بەشى يەكەم

پىناسەکان

ماددەي يەكەم:

مەبەست لەم گوزارشت و زاراوانەى دادىن، ماناکانى بەرامبەريانه بۆ مەبەستى ئەم ياسايە:

يەكەم: ھەریم: ھەریمی کوردستان - عێراق.

دووەم: رىكخراو: رىكخراوى ناخکومى، كە كۆمەلیك كەسى ئاسايى، يان مەعنەویي، كە
بە گویرەى حۆكمە کانى ئەم ياسايە خاوهەن كەسايەتىيە كى مەعنەویيە و، ھەول بۆ
بەجىڭەياندى ئامانج دەدات، كە دابەش كەرنى قازانچى تىدا نىيە.

سېيىم: فەرمانگە: فەرمانگە رىكخراوه کانى ناخکومى، لە ئەنجومەنى وزىرانى ھەريمدا دەبىت.

چوارەم: رىكخراوه کانى کوردستان: ئەو رىكخراوانەن كە بە گویرەى حۆكمە کانى ئەم ياسايە لە
ھەريمدا تۆمار كراون.

پىنجم: رىكخراوه کانى عێراق: رىكخراوه کانى تۆمار كراو بە گویرەى ياسايى عێراقى، كار و
چالاکى لە ھەريمدا دەكات، بە گویرەى حۆكمە کانى ياسا كارپىكراوه کانى ھەريم.

شەشم: رىكخراوه کانى بىانى: رىكخراوه کانى تۆمار كراو بە گویرەى ياسايى دەولەتىكى دى، كارو
چالاکى خۆيان بە گویرەى ياسا كارپىكراوه کانى ھەريم دەكەن.

حەوتەم: تۆرى رىكخراوه کان: رىكخراويكى ناخکومىيە بە گویرەى حۆكمە کانى ئەم ياسايە تۆمار
كراوه، لە چەندىن رىكخراو پىك دىت و خاوهەن كەسايەتىيە كى مەعنەویي.

بەشی دووەم بنەماي گشتى

ماددهى دووەم :

دامەزراندى رىكخراو مافىكى دەستورىيە نابى هىچ ئاستەنگىك لە دەرەوهى مەرجى ياسايى لەبەرددم دامەزراندىدا ھەبىت.

ماددهى سىيەم :

رىكخراوه کان مافيان ھەيە لەناوخۇ يان دەرەوهى ھەريم و عىراقدا لقىان ھەبىت.

ماددهى چوارم :

يەكمە: دوو رىكخراوى تۆمار كراو يان زياتر مافى دامەزراندى تۆرىكىان ھەيە لە نىوان خۆياندا.

دووەم :

۱- ئەو تۆرى رىكخراوانەي ھەول دەدات كەسايەتىيە كى مەعنەوى بەدەست بېھىنى، دەبى داوایەكى تۆمار كردن بە گۈزۈھى حوكىمە كانى ئەم ياسايى پېشکەش بىكەت و، كەسايەتىي مەعنەوى بە دەست دەھىيىت و، سەربەخۇ لەو كەسايەتىيە مەعنەويانەي ئەو رىكخراوانەي پىكى دەھىيىن.

۲- ئەو تۆرى تۆمار نەكرا بىت ياسايى دەبىت بەلام كەسايەتىي مەعنەوى بەدەست ناھىيىت.

۳- دوو تۆپ يان زياتر لە تۆرى رىكخراوه کان بۆيان ھەيە بچىنە پال يەك و، دەكىرى تۆرى رىكخراوه کان لە رىكخراوى كوردىستانى يان عىراقى يان بىانى پىك بىت و، ھەر كەسىكى ئاسايى، يان مەعنەوى بۆي ھەيە بېتىه ئەندام لە تۆرى رىكخراوه کاندا.

۴- داوا و مامەلەي تۆمار كردن لە رەسم دەبەخشىرىت.

ماددهى پىنچەم :

ھەر كەسىك بۆي ھەيە بېتىه نويئەرى رىكخراو يان تۆر لەبەرددم دادگاكان و لايەنانى فەرمى و نافەرمى بە گۈزۈھى پەيرەوى ناخۆي رىكخراوه كە.

بەشى سىيەم :

ئەندامىيەتى لە رىكخراودا

ماددهى شەشەم :

مەرجەكاي ئەندامىيەتى و تەمەن و مافى دەنگدان و خۆ پالاوتىن و مەرجەكانى دىكەش لە پەيرەوى ناخۆدا دىيارى دەكرين.

ماددهی حه و ته م:

یه کم: نابی ئهندامان و کارمهندان بهشداری بکهن له دهر کردن و دروست کردنی ئه و بربیارانهی دهبنه مايهی ناکۆكى لهنىوان بەرژوهندىي كەسى يان وەزيفىي ئهوان يان بەرژوهندىي رېكخراوه كە.

دووهم: له کاتى سەرپىچى كردنى ئهندام و کارمهندان له رېكخراوه كە لەسەر ئه وەي له بىرگەي يه كەمى سەرهەوە هاتۇوە بەپىي ياسا كارپىكراوه کان و پەيرەوی ناو خۆ سزا دەدرىت.

بەشى چوارەم ئامانج و مافەكان

ماددهی ھەشتەم:

رېكخراو ھەول دەدات کار بکات بۇ بەجي گەياندنى ئامانجەكانى، بەو جۆرەي له گەل بنەما كانى دىعو كراسى و پەياننامە و رېككەوتىننامەكانى نىۋەھولەتى تايىهت بە مافى مەرۆف دەگۈنجىن و، دەبى روون و ئاشكراش بن.

ماددهی نۆيەم:

رېكخراو بەپىي ياسا كار پىكراوه کان و لەبوارى پىپۇر ايدىدا:

يە كم: رۆلى دامودەزگا كانى دەلەت ھەلەتسەنگىن.

دووهم: گەيشتن بە زانيارىيە كان.

سېيەم: بەستى گەدبۇنەوە و كۆبۇنەوە و خۆپىشاندان و مانگرتىن و بەستى كۆنگەرە وۇرك شۆپ و، هەر چالاڭىيە كى دىكەي مەدەنلى.

چوارەم: بلاو كردنەوە راپورت و زانيارى و چاپكىرىنى بلاو كراوه و بىرۇرۇ وەرگەتن.

بەشى پىنچەم

تۆماركىرىنى رېكخراوه کان

ماددهی دەيەم:

مەرجە كانى تۆمار كردن

يە كم: بۇ تۆمار كردىنى رېكخراوه كانى كوردىستان، دەبى ئهندامانى دامەززىيەر داوايەك پىشكەش بکەن بە فەرمانگەي تايىهت بە تۆمار كردىنى رېكخراوه کان و بەرپەبردىنى كاروبارە كانىان، بەمەرجىيەك ژمارەيان لەسى كەس كەمتر نەبىت، داوايەكىش لەلايەن ھەمۇيانەوە واژۇو كرابىت و پەيرەوی ناوەخۆى رېكخراوه كەش ھاپىچى بىت، كە ئەم زانياريانە دادىن له خۆ بىگەيت:

- ۱- ناوی ریکخراوه که و مهبهسته کانی و ئامانجه کانی.
- ۲- ناو، نازناو، ره گەز، ره گەزنامە، تەمەن، پىشە، ئاستى خويىندىن و، شوئىنى نىشتەجىيۇنى ئەندامانى دامەزرىئەر.

۳- پەيكەرى ریکخراوه که و چۆنیەتى كار كردنى.

دوووه: ریکخراوه کانى عىراق: ریکخراوه کانى عىراق كە لەلای دەسەلاتى فيدرالدا تۆمار كراون، بەشىوه يەكى ئۆتۆماتىكى لە هەريىمدا بە تۆمار كراو دادەنرین و لەسەريانە ئەم زانيارانە دادىن بە كوردى و عەربەبى پېشىكەش بە فەرمانگە بىكەن:

- ۱- ناوی ریکخراوه که و ناوی ئەو كەسەى كە نويىنەرايەتى ریکخراوه کە دەكات لە هەريىمدا.
- ۲- ناونىشان و ژمارەتى تەلەفۇنى نۇو سىنگەتى سەرەكى ریکخراوه کە لە عىراقدا.
- ۳- پلانى كارى ئەو چالاکىيانەتى ریکخراوه کە دەيمۇى لە هەريىمدا جىيە جىيى بىكات.
- ۴- دانەيەكى ئەرى كراو (تصديق) لە بەلگەنامەتى فیدرالى تۆمار كردنى ریکخراوه کە.

سىيەم: ریکخراوه کانى بىانى، لە پىناؤ بە دەست ھىنلىقى بىوانامەتى تۆمار كردندا دەبى ریکخراوه کانى بىانى ئەم زانيارانە دادىن بە زمانى كوردى پېشىكەش بە فەرمانگە بىكەن:

- ۱- ناوی ریکخراوه کە.
- ۲- ناونىشان و ژمارە تەلەفۇنى نۇو سىنگەتى سەرەكى ریکخراوه کە لە عىراق و ولاتى دايىكدا.
- ۳- روونكىردنەوە ئەو ئامانج و چالاکىيانەتى ریکخراوه کە ھەولۇ دەدات لە هەريىمدا جىيە جىيان بىكات.
- ۴- دانەيەكى ئەرى كراو لە پەيرەوى ناوه خۆى ریکخراوه کە.
- ۵- پشتگىرىيەك كە تۆمار كردنى ریکخراوه کە وەك ریکخراو ئەتكى نا حکومىيە لە ولاتى دايىكدا.

ماددهى يانزىدەيەم:

رېكارى تۆمار كردن

يەكمەم: دەبى فەرمانگە لە ماوهى (۳۰) رۆزدا لە رۆزى وەرگرتى داواكەوە وەلامى داواى تۆمار كردنە كە بىاتەوە، كاتىك ریکخراوه كە داوا پېشىكەش دەكات، دەبى فەرمانگە پسۇولەيەكى بە مىزۇوى وەرگرتى بى بىات، ئەو پسۇولەيەش بەلگەيە بۇ وادەي پېشىكەش كردنى داواكە بۇ مەبەستى ژماردنى ئەو ماوهى كە (۳۰) رۆزه.

دوووه: لە حالەتى نەبوونى ئەو مەرجانەتى ياسا كە بە گۈيرە ئەو ياسا يە لە داواى تۆمار كردندا هاتوون، دەبى فەرمانگە لە ماوهى (۱۵) رۆز لە رۆزى پىدانى پسۇولەي وەرگرتى داواكە

بگه ریخته و بـ ریکخراوه که بهمه بهستی تهواو کردنی که مـ و کوریـه کانی لـهـو حـالـهـشـدا
ماوهـی وـهـلامـهـ کـهـ لـهـ رـوـزـیـ سـهـرـ پـسـوـولـهـ دـاـواـ تـازـهـ کـهـوـهـ ئـهـزـمـارـ دـهـکـرـیـ.
سـیـیـهـمـ: لـهـ حـالـهـتـیـ وـهـلامـ نـهـدـانـهـوـهـ دـاـواـکـهـ وـ بـهـسـهـرـچـوـونـیـ ئـهـوـ ماـوهـیـهـ لـهـ بـرـگـهـیـ (۱)ـیـ ئـهـوـ
مـادـدـهـیدـاـ هـاتـوـوـهـ، رـیـکـخـراـوـهـ کـهـ بـهـ تـوـمـارـکـرـاوـ دـادـهـنـرـیـتـ وـ دـهـبـیـ فـهـرـمـانـگـهـ لـهـ کـاتـیـ دـاـواـکـرـدنـ
دـاـ بـهـلـگـهـنـامـهـیـ تـوـمـارـ بـدـاـتـهـ رـیـکـخـراـوـهـ کـهـ.

چوارـهـمـ: لـهـ حـالـهـتـیـکـدـاـ فـهـرـمـانـگـهـ دـاـواـیـ تـوـمـارـ کـرـدـهـ کـهـیـ رـهـتـکـرـدـهـوـهـ لـهـ سـهـرـیـهـتـیـ نـوـوـسـرـاـوـیـکـیـ
فـهـرـمـیـ بـهـ هـوـکـارـیـ رـهـتـکـرـدـنـهـوـهـ دـاـواـیـ تـوـمـارـکـرـدـنـهـ کـهـ بـوـ رـیـکـخـراـوـهـ کـهـ لـهـ گـهـلـ ئـهـوـ
هـوـکـارـانـهـ بـنـیـرـیـتـ کـهـ ئـهـشـیـ فـهـرـمـانـگـهـ کـهـ بـوـ رـهـتـکـرـدـنـهـوـهـ دـاـواـیـ تـوـمـارـکـرـدـنـهـ کـهـ پـشـتـیـ پـیـ
بـهـسـتـیـ، ئـهـوـشـ تـهـنـهاـ نـهـبـوـونـیـ ئـهـوـ مـهـرـجـانـهـیـ کـهـ مـادـدـهـیـ هـهـشـتـهـمـ، دـهـیـمـ وـ، بـرـگـهـیـ (۱)ـیـ
مـادـدـهـیـ چـوـارـدـهـیـمـ ئـهـمـ یـاسـایـهـ لـهـ رـیـکـخـراـوـهـ کـهـدـاـ دـهـگـرـیـتـهـوـهـ.

پـیـنـجـهـمـ: رـیـکـخـراـوـ مـافـیـ تـانـهـ لـیـدانـیـ بـرـیـارـیـ رـهـتـ کـرـدـنـهـوـهـیـانـ هـهـیـهـ لـهـ بـهـرـدـهـمـ دـادـگـاـیـ کـارـگـیـرـیـ لـهـ
هـهـرـیـمـیـ کـورـدـسـتـانـدـاـ لـهـ ماـوهـیـ (۳۰)ـ رـوـزـ لـهـ رـوـزـیـ وـهـرـگـرـتـنـیـ بـرـیـارـیـ رـهـتـکـرـدـنـهـوـهـ کـهـدـاـ،
دـهـبـیـتـ دـادـگـاـشـ لـهـ ماـوهـیـ (۱۵)ـ رـوـزـدـاـ بـرـیـارـیـ رـهـتـکـرـدـنـهـوـهـ کـهـ یـهـ کـلـایـیـ بـکـاتـهـوـهـ.

شـهـشـمـ: پـاـشـ دـهـرـبـرـیـنـیـ رـهـزـامـهـنـدـیـ لـهـسـهـرـ دـاـواـیـ تـوـمـارـکـرـدـنـهـ کـهـ یـانـ بـهـسـهـرـچـوـونـیـ وـاـدـهـیـ یـاسـایـیـ
بـهـبـیـ وـهـلامـانـهـوـهـ دـهـبـیـ فـهـرـمـانـگـهـ تـوـمـارـ نـامـهـ کـهـ لـهـ رـوـژـنـامـیـهـ کـیـ رـوـژـانـهـ لـهـ هـهـرـیـمـداـ
بـلـاـوـبـکـاتـهـوـهـ.

مـادـدـهـیـ دـوـازـدـهـمـ

تـوـمـارـیـ رـیـکـخـراـوـ

رـیـکـخـراـوـ لـهـسـهـرـیـهـتـیـ ئـهـوـ تـوـمـارـانـهـیـ دـادـیـیـ هـهـبـیـتـ وـ دـهـبـیـ لـهـلـایـهـنـ دـادـنـوـوـسـیـشـهـوـهـ ئـهـرـیـ کـرـابـنـ:
یـهـکـمـ: تـوـمـارـیـ ئـهـنـدـامـانـ: نـاـوـ، نـاـوـنـیـشـانـ، تـهـمـهـنـ، رـهـگـهـزـ، پـلـهـیـ خـوـیـنـدـنـ وـ رـوـژـیـ بـوـونـهـ ئـهـنـدـامـ تـوـمـارـ
کـرـابـیـتـ.

دوـوـهـمـ: تـوـمـارـیـ بـرـیـارـهـ کـانـ: بـرـیـتـیـ دـهـبـیـتـ لـهـ بـرـیـارـهـ کـانـیـ هـهـرـیـهـکـ لـهـ دـهـسـتـهـیـ کـارـگـیـرـیـ رـیـکـخـراـوـهـ کـهـ
وـ دـهـسـتـهـیـ گـشـتـیـ وـ، نـاوـیـ ئـهـوـ کـهـسـهـیـ کـهـ بـهـبـیـ پـیـرـهـوـهـ کـهـیـ نـوـیـهـرـایـهـتـیـ رـیـکـخـراـوـ دـهـکـاتـ
وـ تـوـمـارـهـکـهـشـ لـهـلـایـهـنـ دـهـسـتـهـیـ کـارـگـیـرـیـ رـیـکـخـراـوـهـ کـهـوـهـ ئـیـمـزـاـ دـهـکـرـیـ.

سـیـیـهـمـ: تـوـمـارـیـ ژـمـیرـیـارـیـ: دـاهـاتـ وـ خـهـرـجـیـهـ کـانـیـ رـیـکـخـراـوـیـ تـیـادـاـ تـوـمـارـ دـهـکـرـیـتـ.

چـوـارـهـمـ: تـوـمـارـیـ بـنـهـرـهـتـ (تـوـمـارـیـ هـهـبـوـهـ کـانـ): هـهـمـوـ سـامـانـیـ گـوـاسـتـهـ وـ نـهـ گـوـاسـتـهـیـ
رـیـکـخـراـوـکـهـیـ تـیـادـاـ تـوـمـارـ دـهـکـرـیـتـ.

بەشی شەشەم داھاتى رېكخراو

ماددهى سىزدەم:

داھاتە کانى رېكخراو پىشكەش دىت لە:

يەكەم: ئەو كۆمە کانەي كە ئەندامانى رېكخراو پىشكەشى دەكەن.

دوووهم: ئەو كۆمەك و بەخشش و ديارى و منحانەي كە لەلایەن كەسان و كەرتى تايىھەت و لايەنانى ناوخۇ و بىانى دېكەھەش كراون.

سىيەم: هەر دەسکەوتىكى دى كە رېكخراوه لە رېگەي وەبەرهىيانى سامانە كەي و قانزانجى چالاکىيە کانى بەدەستى دىنيت.

چوارەم: پىشكى رېكخراو لە پارەي بودجهى تەرخان كراوى هەرىم و هەر بەخشش و يارمەتىيە كى دېكە كە لە لايەن حكۆمەتىوھ بۇ پشتگىرى پۈرۈژە کانى رېكخراوه كان پىشكەش دەكرى.

ماددهى چواردەم:

يەكەم: پۇيىستە رېكخراوه کان و تۆرە کان حسابىي بانكىيان ھەبىت.

دوووهم: رېكخراوه کان لە رېي بودجهىي سالانەوە به گوئىرە سىستەمى ژمیرىيارى پەيرەو كراو لە هەرىمدا دارايى خۆيان بەرىيە دەبهەن.

سىيەم: رېكخراوه کان و تۆرە کان راپورتىكى سالانەي دارايى پىشكەش بە فەرمانگە دەكەن و لەلایەن ديوانى چاودىرى دارايى لە هەرىمدا وردىيى دەكرين.

چوارەم: داھات و مولىك و دارايى رېكخراو لە باج و رەسمى گومرگ دەبەخشىرىن.

پىنچەم: ئەو رېكخراوانەي حكۆمەت پشتىوانى دارايىان دەكەت لەسەريانە راپورتىكى ورد دەربارەي چۈنۈھەتى جىبەجىڭىرنى پۈرۈژە کانى پىشكەش بە فەرمانگە بکات.

بەشى حەۋەم

راڭرتىن و ھەلۋەشانەوە و تىكەلّ كىردىن

ماددهى پازدەم:

فەرمانگە بۇي ھەيە لېپرسىنەوە لە گەل رېكخراو بکات ئەگەر سەرپىچى لە حوكىمە کانى ئەم ياسايىيە كىردى، بەم جۆرە:

يەكەم: فەرمانگە بۇي ھەيە رېكخراوى سەرپىچى كارى حوكىمە کانى ئەم ياسايىيە ئاگادار بکاتەوە بۇ لادانى سەرپىچى لەماوهى (15) رۆزدە.

دوووهم: لە حالەتىكدا رېكخراوه كە سەرپىچىيە کانى لەماوهى ديارى كراو لە بىرگەي (1) دا لانەدا، فەرمانگە بۇي ھەيە كاروچالاکى رېكخراوه كە بۇ ماوهى (30) رۆز رابىگرى.

سییم: برپاره کانی فهرمانگه بهر حوكمی تانه گرتن (الظلم) لبه ردتم دادگای کارگیریدا له ماوهی
۱۰) رۆز لە رۆزى پىنگهياندى بپارى راگرتنه كەوه دەكەوى، دەبى دادگاش له ماوهی
۷) رۆزدا لە رۆزى وەرگرتنه وە بپارى يە كلاكەرهوە لەبارەي سکالاکە (الظلم) بدان.

ماددهی شازدهم:

دەكىرى رېكخراو يان تۆرى ناھىكمى بە ئارەزوو مەندانە يان بە زۆر ھەلبوھشىندرىتەوە:
يەكەم: لە حالەتى بە ئارەزوو مەندانە ھەلۋەشاندنەوەدا، ھەلۋەشاندنەوەي رېكخراو بە گوئىھى
پەيرھوی ناو خۆي دەبىت، رېكخراويش لەسەرييەتى بەلائى كەمەوه بەر لە (۳۰) رۆز لە^{۳۰}
پىادە كەردى بپارى ھەلۋەشاندنەوە كە، فەرمانگە ئاگاداربكتاتەوە.

دوووم: لە حالەتى بە زۆر ھەلۋەشاندنەوەدا، ھەلۋەشاندنەوەي رېكخراوه كە بە بپارىك لە دادگای
بەرائى شويىنى رېكخراوه كەوه دەبىت و تەنبا لەم حالەتانەي دادىت دەبىت:

۱ - دەستور يان ياساكانى پەيرھو كراو لە ھەريمدا پىشىل بکات.

۲ - لەسەر بنەماي سکالايلەكى دادوھرى كە لەلايەن فەرمانگەوه پىشكەش كرابىت، ئەگەر
رېكخراو يان تۆر سەرپىچىھەكەي بە گوئىھى كە لە ماددهى (۱۵) ئەم ياسايدا ھاتۇوه
لانددا و ھەلى نەگرت.

سییم: رېكخراو يان تۆر مافى تانەدانى لە بپارى دادگا ھەيە لە ماوهى (۳۰) رۆزدا لە رۆزى
راگەياندى بپاره كەوه لەبەردەمى دادگای تەميىزدا.

ماددهی حەقىدەم:

يەكەم: لە حالەتىك كە بپارى دادوھرى بە ھەلۋەشاندنەوە دەرچىوو، لە سەر دادگايە پاكتاو
كارىك دابەزرىتى.

دوووم: لەسەر رېكخراو يان تۆر تۆمارىك بە ھەموو ژمېرىيارىيە كان و بنەچە كان (اصول) و
داھاتە كان بە پاكتاو كار بدان، بنەچە كان يەكەم بۆ دانەوهى قەرزى موستەحەقى رېكخراو
يان تۆر بە كار دىت و، بنەچە كانى (اصول) دىكەش بۆ مولكىتى رېكخراو يان تۆرىكى
دىكە دە گوازرىتەوە كە ھەمان ئامانجىھە كانى لە ئامانجە كانى رېكخراو يان
تۆر ھەلۋەشاوه كەوه نزىك بىت.

ماددهی هه‌زدهم:

یه‌کم: دوو ریکخراو یان زیاتر بُویان هه‌یه تیکه‌ل به یه‌ک بن و یه‌ک ریکخراو پیک بھینن به په‌یرویکی ناوه‌خوئه‌ویش به گوییره‌ی په‌یروی ناوه‌خوئه‌ی ههر یه‌ک لهوان.

دووهم: ریکاری تیکه‌ل کردن و دامه‌زراندنی ریکخراوه نوییه که ده‌که‌ویته به‌ر حومه‌کانی ئهم یاسایه.

سییم: هه‌مو سامانی گواسته و نه گواسته ده‌چینه ئه‌ستوی ریکخراوه نوییه که.

بەشی هه‌شتم

حومه‌گشتییه‌کان

ماددهی نوزدهم:

پیویسته حکومه‌تی هه‌ریم پاره‌ی پیویست له بودجه‌ی سالانه بۆ یارمه‌تیدان و هاوکاریکردنی ریکخراوه‌کان، له‌سهر بنه‌مای توانا و پرۆژه و چالاکیه‌کانیان تهرخان بکات.

ماددهی بیسته‌م:

داموده‌زگاکانی هه‌ریم ده‌توانن سوود له توانا و چالاکی ریکخراوه‌کان و هربگرن له پیگای ئه‌نجامدانی پرۆژه‌ی هاویه‌شوه‌ه.

ماددهی بیست و یه‌کم:

ریکخراو بۆی نییه به‌دوای سوودی ماددیدا بگه‌ریت تهنا له چوارچیوه‌ی به‌دیهینانی ئاماچه‌کانیدا نه‌بیت.

ماددهی بیست و دووهم:

هه‌مو و ئهو بپیارانه‌ی له ریکخراو یان له تۆرده‌و ده‌ردەچن قابیلی تانه لیدانن له به‌ردەم دادگای به‌رابی له ماوه‌ی (۱۵) رۆژدا له رۆژی دورچونیانه‌و به‌بیی داوای هه‌ر که‌سیک به‌رژه‌و‌ندییه کی له‌و‌ددا هه‌بی،

ماددهی بیست و سییم:

ریکخراوه‌کانی دهست به‌کار له هه‌ریمدا له‌سه‌ریانه ره‌وشی خویان له گه‌ل حومه‌کانی ئهم یاسایه‌دا له ماوه‌ی یه‌ک سال له رۆژی بلاو بونه‌وه‌ی بگونجین.

ماددهی بیست و چواره‌م:

حومه‌کانی ئهم یاسایه سه‌ندیکا پیشه‌بی و کزمه‌له‌کان و یه‌کیتییه‌کان و حیزبه‌کان ناگریت‌هه‌و.

ماددهی بیست و پینجه‌م:

یاسای ریکخراوه کوردستانیه نا‌حکومیه‌کانی ژماره (۱۵)ی سالی ۲۰۰۱ و بپیاری ژماره (۲۹۷)ی سالی ۱۹۹۹ هه‌لده‌و شیندریت‌هه‌و.

ماددهی بیست و شهشتم:

کار به هیچ دهقینکی یاسایی یان بریاریک ناکریت که له گەل حوكمه کانی ئەم یاساییدا ناکۆك بیت.

ماددهی بیست و چهودهم:

ئەرك و پسپۇرایەتى پىشكەاتەکانى فەرمانگە به پەيرەویڭ دىيارى دەكىرىت.

ماددهی بیست و ھەشتەم:

ئەنجومەنی وزىران و لايەنانى پەيوەندىدار لەسەريانە حوكمه کانى ئەم یاسایە جىيەجى بىكەن.

ماددهی بیست و نۆيەم:

ئەم یاسایە له رۆزى بلاۋىرىنى دەكىرىت لە رۆژنامەسى فەرمىي (وقايىعى كوردىستان) — وە جىيەجى دەكىرىت.

ھۆى دەرچۈونى

لەبەر ئەوهى رېكخراوه کانى ناخىومى لە ھەرىمى كوردىستاندا کار له گەشەپىدانى كۆمەل و ژيانى ديمۇكراسى و مەدەنبى ھەرىم دەكەن و، له ئاكامى ئەو گەشەكەرنە گەورەيە رېكخراوه کان تىيىدا دەزىن لە پال رۆلى بەرجەستەيان لە زۆربەي جومگە کانى ژيانى كۆمەل ھەروەها بە مەبەستى رېكخىستى چوارچىوهى یاسایى ئەو رېكخراوانە و، له پىناوى بەدىيەنلى ئەم مەبەستە و ھينانە ئاراي یاسایەكى ھاواچەرخى پىشكەوتۇو كە له گەل كەلتۈورى ديمۇكراسى و مەدەنىدا بىگۇنجىت، ئەم یاسایە دەرچۈونىدرا.

تىيىنى: ئەم یاسایە بەبرىاري ژمارە ۱۰ ئى سالى ۲۰۱۱ لەلايەن بەریز سەرۆكى ھەرىمى كوردىستانەوە دەرچۈنلىرا